

**Advies Natuurwaarden
Denekamperdijk 59 te Losser**

Gemeente Losser

BügelHajema

Plek voor ideeën

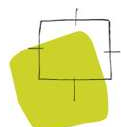
**Advies Natuurwaarden
Denekamperdijk 59 te Losser**

Inhoud

Rapport en bijlagen

23 november 2010

Projectnummer 136.00.01.21.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	5
1.1	Aanleiding onderzoek	5
1.2	Soortenbescherming	5
1.3	Gebiedsbescherming	6
2	Inleiding	7
2.1	Procedure	7
2.2	Soortenbescherming	7
2.3	Gebiedsbescherming	9
3	Beschrijving van het plangebied en het voornemen	11
4	Natuurwaarden	13
4.1	Beschermde gebieden	13
4.2	Soortenonderzoek	15
4.2.1	Vaatplanten	16
4.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	18
4.2.3	Zoogdieren - overige	19
4.2.4	Vogels	19
4.2.5	Amfibieën	20
4.2.6	Reptielen	21
4.2.7	Vissen	21
4.2.8	Dagvlinders	21
4.2.9	Libellen	22
4.2.10	Overige ongewervelde soorten	22
5	Conclusie	23
5.1	Gebiedsbescherming	23
5.2	Soortenbescherming	23
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Gegevens	25
6.4	Literatuur	25

Bijlagen

Samenvatting

1.1

Aanleiding onderzoek

Er bestaan plannen om aan de Denekamperdijk 59 te Losser een forellenvisserij en een minicamping te beginnen. In het kader van de Flora- en faunawet is voor deze plannen een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied en eventuele effecten hierop. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in de omgeving.

1.2

Soortenbescherming

Voor de in het kader van de Flora- en faunawet relevante soortengroepen is in tabel A aangegeven of er mogelijk verbodsovertredingen worden verwacht en welke vervolgstap dient te worden genomen.

Tabel A. Verbodsovertredingen en vervolgstappen beschermde soorten Flora- en faunawet

Soortengroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in het plangebied	Vervolgstap
Vaatplanten	-	-
Vleermuizen	-	-
Overige zoogdieren	Bosmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, mol, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis en veldmuis.	Geen, geldt een vrijstelling voor
Vogels	Enkele broedvogels	Geen, indien bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	Geen, geldt een vrijstelling voor
Reptielen	-	-
Vissen	-	-
Dagvlinders	-	-
Libellen	-	-
Overige soorten	-	-

1.3

Gebiedsbescherming

Het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied Dinkelland. Negatieve effecten, met uitzondering van hydrologische effecten, worden op het nabijgelegen beschermde gebied niet verwacht. Uit de watertoets zal moeten blijken of ook negatieve effecten op de waterhuishouding kunnen worden uitgesloten. Wanneer de resultaten van de watertoets bekend zijn, zal een oriënterend gesprek (oriëntatiefase) met het bevoegd gezag, de provincie Overijssel, moeten plaatsvinden.

Het plangebied is in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur aangewezen als beheersgebied. Ook het omliggende gebied is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Als gevolg van de plannen zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur veranderen. De activiteit is hierdoor op dit punt in strijd met de Omgevingsvisie Overijssel. Er zal hierdoor overleg met het bevoegd gezag, de provincie Overijssel, moeten plaatsvinden.

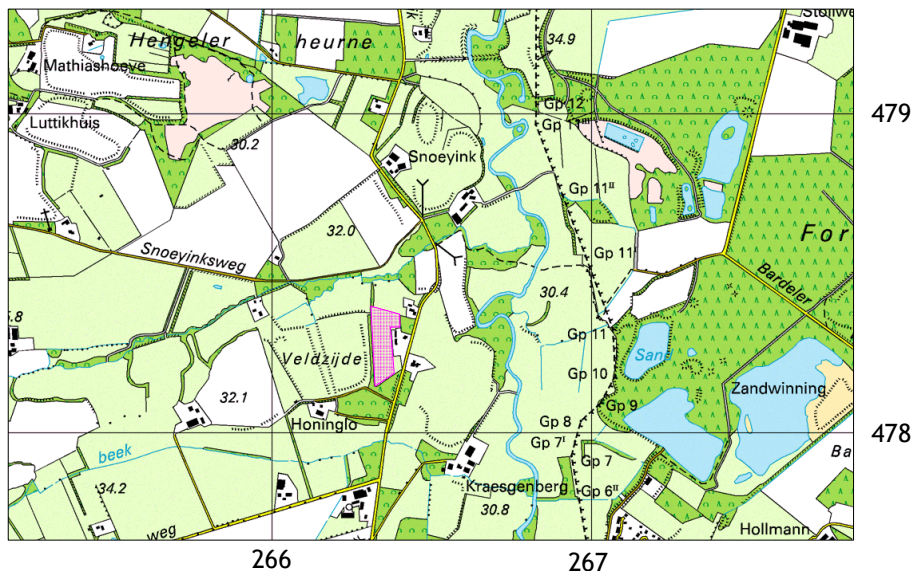
Inleiding

2

2.1

Procedure

Ten behoeve van de realisatie van een forellenvisserij en een minicamping aan de Denenkamperdijk 59 te Losser dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied (soorten- en gebiedsbescherming). Voorliggend rapportage geeft dit onderzoek weer. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied.

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen)

2.2

Soortenbescherming

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen

ZORGPLICHT

heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

SOORTENBESCHERMING

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

BESCHERMINGSREGIMES

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 5).

- Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
- Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
- Strikt beschermde soorten. Bijlage 1-soorten van de AMvB 2004 en bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3'). Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort zijn echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook mee gewogen.

HABITAT

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingsverlening.

In dit rapport wordt tevens aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (zie bijlage 4). De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

RODE LIJST

2.3

Gebiedsbescherming

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) moet op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) ook aandacht worden besteed aan beschermde natuurgebieden uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten precies moeten worden beschermd. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Alle gebieden die zich kwalificeren voor aanmelding zijn op grond van de genoemde richtlijnen beschermd alsof ze al zijn aangewezen.

Onder de oude Natuurbeschermingswet 1967 vielen twee typen gebieden: nationale en beschermde natuurmonumenten en gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aangewezen ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Per 1 oktober 2005 vallen de Natura 2000-gebieden samen met de twee hiervoor staande typen gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daar waar de beschermde natuurmonumenten samenvallen met een Natura 2000-gebied, verliest het gebied zijn status als beschermd natuurmonument. Voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied moet door middel van een vooroverleg tussen bevoegd

NATUURBESCHERMINGS-
WET

gezag en initiatiefnemer worden ingeschat of er een kans is op een significant negatief effect. Wanneer geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden uitgevoerd. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Natuurbeschermingswetrappport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. Dit is bijna altijd het college van Gedeputeerde Staten van de provincie. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.

Ruimtelijke ontwikkelingen worden voor alle gebieden getoetst aan de vigerende aanwijzingsbesluiten. Dit zijn vaak nog de aanwijzing als Vogelrichtlijngebied, als Beschermd - of Staatsnatuurmonument of de aanmelding en voorlopige aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen van de Natura 2000-gebieden. In het aanwijzingsbesluit en beheerplan staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is of wordt aangewezen. Deze instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad en in de toekomst aan te wijzen instandhoudingsdoelen mogen niet onmogelijk worden gemaakt.

De aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport nog lang niet voor alle gebieden klaar. Voorlopig wordt voor de nog niet definitief aangewezen gebieden getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten en concept aanwijzingsbesluiten.

ECOLOGISCHE HOOFD- STRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (Regeringsbeslissing 2006) en de Omgevingsvisie Overijssel geniet een vergelijkbare bescherming. Ingren bij deze gebieden worden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst bij een ruimtelijke procedure. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

In juli 2007 is door het Rijk en de provincies het beleidskader Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS uitgegeven. Met dit beleidskader kan maatwerk worden geboden. In het beleidskader wordt onder andere een beoordelingskader gegeven (significantie) en wordt aangegeven dat ook externe werking een expliciet te beoordelen effect is.

B e s c h r i j v i n g v a n h e t p l a n g e b i e d e n h e t v o o r n e m e n

3

Het plangebied betreft enkele graslandpercelen welke zijn gelegen aan de westzijde van perceel Denekamperdijk 59 te Losser. De percelen waren tot voorkort in gebruik als ponyweides en als sportveld. Op het moment van het veldbezoek waren de percelen voor deze doeleinden sinds enige tijd niet meer in gebruik en hierdoor sterk verruigd. Aan de noordzijde ligt, binnen het plangebied, een vrij recentelijk aangelegde houtwal. Het plangebied grenst aan de noordzijde aan een grasland, aan de oostzijde aan woonerf Denekamperdijk 59, aan de zuidzijde aan een bosperceel en aan de westelijke zijde bevindt zich een houtsingel.

HUIDIGE SITUATIE

Overzicht plangebied vanuit het zuiden

Overzicht plangebied vanuit het noorden

BODEM EN WATER

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het westelijke deel van het plangebied uit hoge bruine enkeerdgronden die zijn ontstaan in lemig fijn zand. De oostzijde bestaat uit haarpodzolgronden die ontstaan zijn in leemarm en zwak lemig fijn zand.

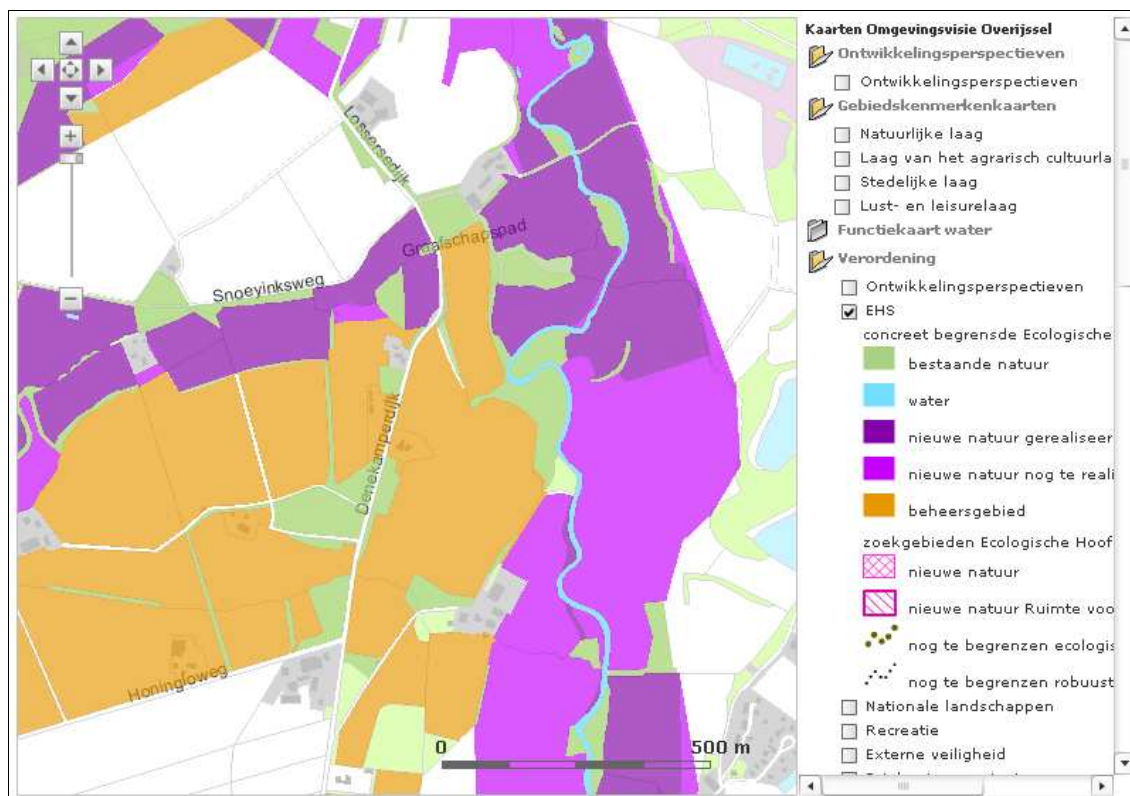
De gemiddelde hoogste grondwaterstand aan de westzijde ligt meer dan 80 cm beneden het maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt hier meer dan 160 cm beneden het maaiveld. De gemiddelde hoogste grondwaterstand aan de oostzijde ligt minder dan 40 cm beneden het maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt hier meer dan 120 cm beneden het maaiveld.

PLANNEN

Aan de noordzijde van het plangebied zijn plannen voor een minicamping. De benodigde inrichtingswerkzaamheden hiervoor zullen vrij beperkt zijn. Voor het overige deel zijn plannen voor een forellenvisserij. Het plan is om hier vijf visvijvers aan te leggen. De inrichting van het terrein zal zoveel mogelijk op een natuurlijke manier plaatsvinden. Vooralsnog is onbekend of de vijvers het natuurlijke waterpeil van de grondwaterstand zullen krijgen of dat er door middel van een kleilaag van het grondwater geïsoleerde vijvers zullen worden aangelegd.

- Heischrale graslanden;
- Blauwgraslanden;
- Pioniersvegetaties met snavelbiezen;
- Vochtige alluviale bossen;
- Rivierdonderpad.

In het kader van de Ecologische Hoofdstructuur is het plangebied aangewezen als beheersgebied. Ook het omliggende gebied is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Figuur 2 geeft een overzicht van de verschillende in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur aangewezen gebieden. Volgens Groenloket Overijssel betreft het plangebied een 'Beheersgebied botanisch graslandbeheer'. In dit kader kunnen subsidies worden aangevraagd voor botanisch graslandbeheer. De opdrachtgever heeft aangegeven geen gebruik te maken van een beheerssubsidie.

Figuur 2 Ligging Ecologische Hoofdstructuur (bron: website provincie Overijssel)

EFFECTEN Voor een overzicht van mogelijk verstorende factoren is de Effectenindicator van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie geraadpleegd. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteiten en plannen kunnen worden verkend. In de effectenindicator zijn de meest voorkomende storende factoren beschreven. Storende factoren zijn negatieve effecten die optreden ten gevolge van activiteiten. Doordat het plangebied zelf geen onderdeel uitmaakt van het beschermde gebied en hiervan wordt gescheiden door een houtsingel, kan een groot aantal storende factoren worden uitgesloten. Storende factoren, zoals

oppervlakteverlies en versnippering worden op voorhand niet verwacht. Verstoring door geluid en licht en optische verstoring lijken eveneens niet aan de orde. Zowel bij forelvisserij als op minicampings heerst over het algemeen rust. Indien in het aangrenzende Natura 2000-gebied een verstoring vanuit het plangebied optreedt, zal dit naar verwachting beperkt zijn. Daarnaast worden er voor het gebied aangewezen habitattypen en soort geen negatieve effecten verwacht, aangezien deze licht dan wel niet gevoelig voor verstoring door geluid, licht en optische verstoring zijn. Op voorhand kunnen effecten op de waterhuishouding niet worden uitgesloten voor het beekdal van de Snoeijinksbeek (onderdeel van het nabij gelegen Natura 2000-gebied Dinkelland). De aangewezen habitattypen zijn zeer gevoelig voor zowel verdroging als vernatting. Uit de watertoets zal moeten blijken of negatieve effecten op de waterhuishouding kunnen worden verwacht.

Als gevolg van de beoogde plannen zal het plangebied, dat in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur is aangewezen als Beheersgebied, een geheel andere inrichting en beheer krijgen. Volgens het Natuurbeheerplan is het plangebied een botanisch waardevol grasland. Deze waarde zal door de ontwikkelingen verloren gaan. Aangezien er vooralsnog geen gedetailleerd inrichtingsplan is, kunnen de gevolgen op voorhand niet goed worden beoordeeld. Het is echter waarschijnlijk dat, als gevolg van de ontwikkelingen, de wezenlijke kenmerken en waarden worden aangetast. Dit geldt ook voor het direct aangrenzende gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur.

4.2

Soortenonderzoek

Het plangebied ligt in het kilometerhok¹ 266-478 en in uurhok¹ 29-52. Figuur 1 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.

LIGGING

Voor het soortenonderzoek zijn gegevens gebruikt van Het Natuurloket² (tabel B) en de provincie Overijssel (Ecologisch Kenniscentrum). Daarnaast zijn per uurhok waarnemingen verzameld uit waarnemingsoverzichten (amfibieën, reptielen en dagvlinders). De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen. De gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn

BESTAANDE INFORMATIE

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

niet rechtstreeks tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Voor de interpretatie van deze gegevens is ecologische veldkennis noodzakelijk.

Tabel B. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 14 juli 2009)

Rapportage voor kilometerhok X:266 / Y:478								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2	2			10	goed	-	1991-2007
Mossen					2	matig	51-100%	1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	2	1				slecht	0%	1997-2007
Broedvogels			3		1	slecht	0%	1996-2007
Watervogels						slecht	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	2					matig	26-50%	1992-2007
Vissen		2		1		redelijk	51-100%	1992-2007
Dagvlinders						redelijk		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						goed		1993-2007
Sprinkhanen					0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

*** Legenda**

FF1 = Flora- en faunawet tabel 1
FF23 = Flora- en faunawet tabel 2 en 3

Hrl = Habitatrichtlijn

RL = Rode Lijst

Volledigheid = hiermee wordt aangegeven of op basis van gebrachte veldbezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep

Detail = met dit percentage wordt aangegeven welk aandeel van de gegevens op gedetailleerder niveau beschikbaar is

Actualiteit = per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen

VELDWERK

Het plangebied is half juli 2009 bezocht om een indruk te krijgen van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie paragraaf 6.1).

De geraadpleegde bronnen geven niet van alle soortgroepen een actueel, gedetailleerd en volledig beeld van het voorkomen van beschermde soorten. Gezien de aard van het plangebied kan echter op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens van alle soortgroepen evenwel met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van soorten in het gebied.

4.2.1

V a a t p l a n t e n

GEGEVENS

Van de provincie Overijssel zijn gegevens van vaatplanten verkregen. Deze gegevens geven een goede indicatie van voorkomende soorten in de omgeving van het plangebied. Gezien de opgave van Het Natuurloket zijn deze gegevens echter niet volledig. Het Natuurloket maakt namelijk melding van twee extra beschermde soorten. De bekende gegevens geven gezien de aard van het plangebied, in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens het veldbezoek, echter een voldoende beeld voor deze soortengroep.

INVENTARISATIE

Het plangebied was tot voor kort in gebruik als ponyweide en als sportveld. Op het moment van het veldbezoek waren de percelen sinds enige tijd niet meer in gebruik en hierdoor verruigd. De vegetatie bestaat uit een korte schrale grasvegetatie van voornamelijk rood zwenkgras met plaatselijk concentraties van jakobskruiskruid (is giftig en wordt daarom door pony's niet gegeten), gewone hennepnetel en ridderzuring. In de korte grasvegetatie staan soorten als

zandblauwtje, driekleurig viooltje en duizendblad. Deze soorten indiceren een vrij droge voedselarme grond.

Bloeiend jacobskruid in plangebied

In de vrij recent aangelegde houtwal aan de noordzijde van het plangebied zijn soorten aangeplant als gewone vlier, kardinaalsmuts, eenstijllige meidoorn en Europese vogelkers. In de aan de westzijde gelegen houtsingel staan boomsoorten als zomereik, wilde lijsterbes, zachte berk en grauwe abeel. In een groot deel van de ondergroei in deze houtsingel domineert de kosmopoliet adelaarsvaren. Verder staat hier in de ondergroei onder meer brede stekelvaren, braam en dalkruid. In het ten zuiden gelegen bosperceel staan boomsoorten als grove den, zachte berk, zomereik en Amerikaanse eik. Hier is de ondergroei vrij schaars. Voorkomende soorten hierin zijn rankende helmbloem, dalkruid, brede stekelvaren, blauwe bosbes en gewone klimop. Verder zijn er enkele vrij jonge exemplaren van hulst aanwezig.

Houtsingel met op de voorgrond adelaarsvaren

Beschermde soorten die uit de gegevens van de provincie naar voren komen, zijn de tabel 1-soorten slanke sleutelbloem (waarneming in 1995) en de tabel 2-soort kleine zonnedauw (waarneming in 2003). Uit de gegevens blijkt verder dat deze voorkomen langs de op enige afstand ten noorden gelegen Snoeijinksbeek. Tijdens het veldbezoek is op die locatie ook een groot aantal exemplaren van kleine zonnedauw aangetroffen. Er zijn geen beschermde soorten binnen het plangebied aangetroffen. Deze worden hier gezien de terreinomstandigheden ook niet verwacht.

Nabij de Snoeijinksbeek aangetroffen kleine zonnedauw (rode plantjes)

EFFECTEN Er worden geen negatieve effecten op beschermde soorten verwacht.

4.2.2

Zoogdieren - vleermuizen

GEGEVENS Van de provincie Overijssel zijn gegevens van de Zoogdierenwerkgroep Overijssel (waarnemingen 1990 tot en met 2005) verkregen. Uit het kilometerhok zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend. Gezien het biotoop is het wel waarschijnlijk dat in de omgeving vleermuizen voorkomen. Alle vleermuissoorten zijn in het kader van de Flora- en faunawet zwaar beschermd. Aangezien ten behoeve van de ontwikkelingen geen potentiële verblijfplaatsen verloren gaan, geeft het veldbezoek een voldoende beeld voor deze soortgroep.

INVENTARISATIE In het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig die mogelijk als verblijfsplaats voor vleermuizen kunnen dienen. In de aangrenzende houtsingel en bosperceel zijn geen geschikte holten voor vleermuizen aangetroffen. Doordat het plangebied zelf een open structuur heeft en wordt omsloten door opgaand groen, is het geschikt foerageergebied voor soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

EFFECTEN Ook na de toekomstige inrichting en gebruik van het plangebied zal het plangebied geschikt foerageergebied zijn voor vleermuizen. Negatieve effecten op vleermuizen worden hierdoor niet verwacht.

4.2.3

Zoogdieren - overige

Van de provincie Overijssel zijn gegevens van de Zoogdierenwerkgroep Overijssel (waarnemingen 1990 tot en met 2005) verkregen. Deze gegevens geven samen met het veldbezoek een voldoende beeld voor deze soortgroep.

GEGEVENS

Volgens de gegevens van de provincie komen konijn, mol, veldmuis, ree, eekhoorn, das en wild zwijn in het betreffende kilometerhok voor. Voor eekhoorn heeft het plangebied zelf door het ontbreken van bomen geen waarde. In de directe omgeving van het plangebied zijn ook geen nesten van deze soort aangetroffen. Sporen van das, zoals graaf sporen en latrines, zijn niet in of direct rond het plangebied aangetroffen. Het plangebied zal, mede door het geringe oppervlakte, geen belangrijk deel van het leefgebied van das uitmaken. Wild zwijn is in Overijssel geen standwild. De waarneming zal dan ook betrekking hebben op een zwervend dier.

INVENTARISATIE

Tijdens het veldbezoek zijn wel molshopen in het plangebied waargenomen en legers van reeën in het aangrenzende bosperceel aangetroffen. De graslandpercelen vormen geschikt leefgebied voor soorten als gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, mol, tweekleurige bosspitsmuis en veldmuis. Langs de randen zullen ook soorten als bosmuis en rosse woelmuis voorkomen. Daarnaast is het plangebied mogelijk een deel van het leefgebied van ree, haas, egel, bunzing, hermelijn en of wezel. Van deze soorten wordt echter geen verblijfplaats in het plangebied verwacht.

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal ondermeer de bodem worden vergraven. Hierbij gaat van de hiervoor genoemde beschermde soorten (tijdelijk) foerageergebied verloren en kunnen enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

EFFECTEN

4.2.4

Vogels

Van de provincie Overijssel is een verspreidingskaartje verkregen. Het betreft een doelsoortenkartering uit 1997. De gegevens geven, doordat het alleen doelsoorten van de provincie betreffen, geen volledig beeld van de aanwezige broedvogels. Het veldbezoek geeft echter een voldoende beeld voor deze soortgroep.

GEGEVENS

Het plangebied is, met uitzondering van de houtwal, in de huidige situatie geen geschikt broedgebied voor vogels. Voor broedvogels van graslanden, zoals Kievit en scholekster, ligt het plangebied te dicht tegen bebouwing en opgaand groen. In de binnen het plangebied gelegen houtwal kunnen enkele algemene soorten als merel, houtduif en fitis tot broeden komen. In de aangrenzende

INVENTARISATIE

boomsingel, bosperceel en op het woonerf zullen ook algemene vogels tot broeden komen. Een deel van deze soorten zal in het plangebied foerageren. Uit de provinciale gegevens komt naar voren dat in 1997 in de aan de zuidzijde gelegen bosrand een territorium van geelgors aanwezig was. Tijdens het veldbezoek zijn in de directe omgeving van het plangebied geen vaste verblijfplaatsen van vogels (uilen, roofvogels en spechten) aangetroffen. Gezien de grootte en de ingesloten ligging van het plangebied wordt een belangrijke functie als overwinteringsgebied niet verwacht.

EFFECTEN Het plangebied zelf is geen hoogwaardig broed- en overwinteringsgebied voor vogels. Door de ontwikkelingen zal het broed- en foerageergebied voor een aantal vogelsoorten veranderen. Bij een natuurlijk inrichting kan het gebied voor een aantal soorten een functie als broedgebied krijgen. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden gestart, kunnen broedvogels (ook grenzend aan het plangebied) worden verstoord.

4.2.5

A m f i b i e ë n

GEGEVENS Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok matig onderzocht op het voorkomen van amfibieën in de periode 1992 tot en met 2006. Aangezien geen ontheffingsplichtige soorten zijn waargenomen, zijn gedetailleerde gegevens niet opgevraagd. Verder is het Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON geraadpleegd. In het Waarnemingenoverzicht 2007 wordt de verspreiding van amfibieën in de periode 1997 tot en met 2006 weergegeven op basis van uurhokken. Gezien de aard van het plangebied, geeft het veldbezoek in combinatie met deze gegevens een voldoende beeld voor dit onderzoek.

INVENTARISATIE Het grasland heeft, doordat deze vrij egaal is, voor amfibieën slechts een zeer beperkte waarde. Mogelijk komen in en direct rond het plangebied enkele algemene soorten voor die niet het gehele jaar door gebonden zijn aan water zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Twee laatst genoemde soorten komen ook uit het waarnemingenverslag naar voren (bijlage 2).

Bruine kikker

Gewone pad

Kleine watersalamander

Het plangebied is geen hoogwaardig leefgebied voor amfibieën. Door de ontwikkelingen zal het leefgebied voor een aantal algemene soorten in positieve zin veranderen. Door een natuurlijke inrichting van het gebied kan deze een meerwaarde krijgen. Door de aanwezigheid van een hoge concentratie van grote vis in de nieuwe vijvers zijn deze niet van waarde als voortplantingsplaats voor amfibieën.

EFFECTEN

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal ondermeer de bodem worden vergraven. Hierbij gaat van enkele beschermde soorten (tijdelijk) leefgebied verloren en kunnen enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

4.2.6

Reptielen

Gezien de afwezigheid van geschikt biotoop worden reptielen niet in en direct rond het plangebied verwacht. Er zullen derhalve geen effecten op reptielen optreden.

INVENTARISATIE

4.2.7

Vissen

In het plangebied of directe omgeving komt geen oppervlaktewater voor. Er zullen geen effecten op vissen optreden.

4.2.8

Dagvlinders

Het Natuurloket geeft aan dat het kilometerhok redelijk is onderzocht op het voorkomen van dagvlinders in periode 1998 tot en met 2008. Aangezien geen ontheffingsplichtige soorten zijn waargenomen, zijn gedetailleerde gegevens niet opgevraagd. Verder is het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' geraadpleegd. De gegevens van het Waarnemingenverslag uit de periode 1999 tot en met 2006 worden weergegeven op basis van uurhokken. De bekende gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens het veldbezoek, een voldoende beeld voor deze soortgroep.

GEGEVENS

Tijdens het veldbezoek zijn de algemeen voorkomende citroenvlinder, landkaartje, gehakelde aurelia, distelvlinder, kleine vuurvlinder, bont zandoogje, dagpauwoog, koevinkje, klein geaderd witje en klein koolwitje waargenomen in het plangebied. Deze soorten foerageerden voornamelijk op jacobkruiskruid en gewone hennepnetel. Het betreft, gezien de aard van het plangebied, een relatief groot aantal soorten.

INVENTARISATIE

Koevinkje foeragerend op
jacobskruiskruid

Citroenvlinder foeragerend op
gewone hennepnetel

Volgens het waarnemingenverslag zijn in het betreffende uurhok 39 soorten aangetroffen, waarvan negen soorten op de Rode lijst staan vermeld en één soort in het kader van de Flora- en faunawet beschermd is. De beschermde soort betreft heideblauwtje. Deze soort komt bijna enkel voor in vegetaties met gewone dophei. Binnen het plangebied komt geen vegetatie met dopheide voor.

Gezien het recente gebruik (intensieve begrazing) en de huidige vegetatie is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor minder algemene dagvlinders. Mede gelet op de inrichting en gebruik van het plangebied worden beschermde soorten dan ook niet in of direct rond het plangebied verwacht.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen binnen het plangebied zullen geen effecten op beschermde dagvlinders optreden.

4.2.9

Libellen

INVENTARISATIE In het plangebied of directe omgeving komt geen oppervlaktewater voor. Het plangebied heeft hierdoor geen hoge waarde voor libellen. Mogelijk kan een enkele algemene zwerfende soort zoals paardenbijter in het plangebied aangetroffen worden. Negatieve effecten op beschermde libellen worden niet verwacht.

4.2.10

Overige ongewervelde soorten

Binnen het plangebied worden gezien de aanwezige biotopen en het voorkomen in Nederland geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht. Door de ontwikkelingen binnen het plangebied zullen geen effecten op beschermde overige ongewervelde soorten optreden.

Conclusie 5

5.1

Gebiedsbescherming

Negatieve effecten, met uitzondering van mogelijke hydrologische effecten, worden op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Dinkelland niet verwacht. Het beekdal van de Snoeijinksbeek, onderdeel van het Natura 2000-gebied, is gevoelig voor hydrologische effecten. Uit de watertoets zal moeten blijken of negatieve effecten op de waterhuishouding kunnen worden uitgesloten. Wanneer de resultaten van de watertoets bekend zijn, zal een oriënterend gesprek (oriëntatiefase) met het bevoegd gezag, de provincie Overijssel, moeten plaatsvinden.

Als gevolg van de plannen zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur veranderen. De activiteit is hierdoor op dit punt in strijd met de Omgevingsvisie Overijssel. Er zal hierdoor overleg met het bevoegd gezag, de provincie Overijssel, moeten plaatsvinden.

5.2

Soortenbescherming

Ten aanzien van de conclusie en consequenties van de soortenbescherming zijn zes aspecten van belang:

- aanvullend onderzoek;
- niet bedreigde waarden;
- vrijgestelde soorten;
- onder voorwaarde;
- ontheffing;
- zorgplicht.

Van alle soortgroepen is een voldoende beeld ontstaan. Aanvullend onderzoek is niet nodig.

AANVULLEND ONDERZOEK

Met uitzondering van de soortgroepen zoogdieren, vogels en amfibieën worden er op voorhand geen verbodsbepalingen overtreden als gevolg van de voorziene ontwikkelingen verwacht.

NIET BEDREIGDE WAARDEN

In het plangebied komen enkele tabel 1-soorten voor in de soortgroep zoogdieren en amfibieën. Ten behoeve van de ontwikkelingen kunnen mogelijk vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden vernietigd en verstoord (artikel 11). Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

VRIJGESTELDE SOORTEN

Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor de voorgeno-
men activiteiten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

- ONDER VOORWAARDE Het plangebied en omgeving is geschikt broedgebied voor een aantal vogels. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan in dit plangebied ervan uitgaan dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt. Wanneer men de werkzaamheden tijdens het broedseizoen wil opstarten, dient het terrein voor aanvang van de werkzaamheden door een deskundige te worden onderzocht op het voorkomen van broedvogels. Wanneer deze worden aangetroffen, zullen de werkzaamheden moeten worden uitgesteld of zal een zonering rond het nest in acht genomen moeten worden, waarin niet mag worden gewerkt om verstoring te voorkomen.
- ONTHEFFING Wanneer rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels, worden er in het kader van de Flora- en faunawet geen verboden overtreden waarvoor een ontheffing dient te worden verkregen. Het plan is hierdoor op dit punt uitvoerbaar.
- ZORGPLICHT Om invulling aan de zorgplicht te geven, zou het goed zijn om het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt te maken voor dieren. Dit kan worden bewerkstelligd door de vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien. Dier-soorten zoals (spits)muizen zullen het terrein als gevolg van het ontbreken van voldoende dekking in de tussentijd verlaten. Daarnaast zouden bijvoorkeur geen hekwerk moeten worden geplaatst, aangezien deze voor dieren barrières vormen. Door geen hekwerk te plaatsen, kunnen in de omgeving voorkomende dieren gebruik blijven maken van het plangebied. Zo zouden reeën in de toekomst na sluitingstijd uit de vijvers kunnen drinken.

Bronnen

6

6.1

Veldbezoek

Het gebied is op 15 juli 2009 door de heer ing. D.J. Venema bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij planten- en diersoorten genoteerd, maar verder geen volledige inventarisaties gedaan. Het was een onbewolkte dag met een maximumtemperatuur van 24°C en een matige zuidwestenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

6.2

Media

- www.natuurloket.nl, overzicht recente en beschikbare gegevens van planten en dieren;
- www.waarneming.nl, verspreidingskaarten van planten en dieren die door vrijwilligers zijn verzameld.

6.3

Gegevens

- Provincie Overijssel (2005), Ecologisch Kenniscentrum voor gegevens van vaatplanten, kreeftachtigen, kevers, libellen, vlinders, mieren, weekdieren, vissen, amfibieën, reptielen en zoogdieren.

6.4

Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 28 oost - 29 Almelo - denekamp, Wageningen 1989.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
- Bode, A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve en R. Zollinger, De Zoogdieren van Overijssel: Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren, Waanders Uitgevers in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep Overijssel en Natuur en Milieu Overijssel, Zwolle 1999.

- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleurmuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
- Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2006, RAVON 27, jaargang 9 (3): blz. 48-64.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2006.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, De Nederlandse libellen (Odonata) - Nederlandse fauna deel 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen', EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) - Nederlandse fauna deel 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.

B i j l a g e n

1. Flora- en faunawetsoorten Provincie Overijssel
2. Amfibieën en reptielen
3. Vlinders
4. Codes Rode lijst
5. Uitleg beschermingsregime

Bijlage 1. Flora- en faunawetsoorten Provincie Overijssel

Flora- en faunawetsoorten en Habitatrichtlijnsoorten voorkomend in de omgeving Denekampdijk 59, gem. Losser i.v.m. geplande aanleg forellenkwekerij, kilometerhok 266478.

P.W. Hendriksma (tel 038-4999455)

**Provincie Overijssel eenheid Beleidsinformatie
20-07-2009**

Onderstaande gegevens van Overijsselse soorten, geselecteerd uit de landelijke lijsten van beschermde planten en dieren, zijn afkomstig van het Ecologisch Kenniscentrum (milieu-inventarisatie) van de Provincie Overijssel. Dit zijn gegevens uit eigen onderzoek en verkregen uit diverse (literatuur-)bronnen van derden. De lijst van soorten geeft een **indicatie** van de soortenrijkdom van het gebied. *Er kunnen geen rechten worden ontleend aan deze opgave van de aanwezigheid van soorten.*

Meer exacte informatie over groei- en verblijfsplaatsen van planten en dieren zijn te verkrijgen bij de Provincie Overijssel (milieu-inventarisatie) en instellingen als RAVON, OVB, FLORON, De Vlinderstichting, Zoogdierenwerkgroep Overijssel en VZZ. Ook regionale natuur- en milieuwerkgroepen en afdelingen van KNNV en IVN kunnen nuttige informatie hebben.

Alle van nature in de EU voorkomende vogelsoorten zijn beschermd (Flora- en faunawet art. 4 eerste lid, deel b). Ze worden niet apart genoemd in onderstaande lijsten.

LEGENDA BESCHERMDE PLANTEN EN BESCHERMDE DIEREN

*) = Soorten zijn in het veld niet altijd nader onderscheiden. Er is vaak de verzamelnaam "Groene kikker" en "Bosspitsmuis" gebruikt. Het betreft de Meerkikker (*Rana ridibunda*) (tabel 1), Middelste groene kikker (*Rana klepton esculenta*) (tabel 1), Poelkikker (*Rana lessonae*) (tabel 2) en de Gewone bosspitsmuis (*Sorex araneus*) en Tweekleurige bosspitsmuis (*Sorex coronatus*) (beide tabel 1). X = soort komt voor, (X) = soort komt mogelijk voor of in de directe omgeving, (?) = mogelijk voorkomend in Overijssel of niet bekend, jaar = jaar of periode waarin meest recente waarnemingen zijn gedaan, bron = EKC: Ecologisch Kenniscentrum (milieu-inventarisatie) Provincie Overijssel; ZWO: Zoogdierenwerkgroep Overijssel; VS: Vlinderstichting; RAVON: Reptielen-, amfibieën-, vissenonderzoek Nederland.

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	aanwezig	jaar	bron
------------------	------------------------	----------	------	------

Tabel 1 Algemene soorten

Planten

Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>			
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>			
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>			
Dotterbloem	<i>Caltha palustris</i>			
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>			
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>			
Grote kaardebol	<i>Dipsacus fullonum</i>			
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>			
Knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>			
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>			
Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>	x	1995	
Zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>			

Mieren

Behaarde rode bosmier	<i>Formica rufa</i>	?		
Kale rode bosmier	<i>Formica polyctena</i>	?		
Stronkmier (?)	<i>Formica truncorum</i>	?		
Zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>	?		

Amfibieën en reptielen

Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	(X)		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	(X)		
Groene kikker*	<i>Rana esculenta s.l.</i>	(X)		
Kleine watersalamander	<i>Triturus triturus</i>			
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>			

Middelste groene kikker	Rana esculenta s.s.			
-------------------------	---------------------	--	--	--

Zoogdieren

Aardmuis	Microtus agrestis			
Bosmuis	Apodemus sylvaticus			ZWO
Bosspitsmuis *	Sorex araneus / coronatus			
Bunzing	Mustela putorius			
Dwergmuis	Micromys minutus			
Dwergspitsmuis	Sorex minutus			
Egel	Erinaceus europaeus			ZWO
Haas	Lepus europaeus			ZWO
Hermelijn	Mustela erminea			
Huisspitsmuis	Crocidura russula			
Konijn	Oryctolagus cuniculus	x	ZWO 1990-2005	ZWO
Mol	Talpa europaea	x	ZWO 1990-2005	ZWO
Ree	Capreolus capreolus	x	ZWO 1990-2005	ZWO
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus			ZWO
Veldmuis	Microtus arvalis	x	ZWO 1990-2005	
Vos	Vulpes vulpes			
Wezel	Mustela nivalis			ZWO
Woelrat	Arvicola terrestris			

Tabel 2 Overige soorten

Planten

Beenbreek	Narthecium ossifragum			
Bergnachtorchis	Platanthera chlorantha			
Blaasvaren	Cystopteris fragilis			
Brede orchis	Dactylorhiza majalis majalis			
Daslook	Allium ursinum			
Dennenorchis	Goodyera repens			
Gele helmbloem	Pseudofumaria lutea			
Gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata			
Grote keverorchis	Listera ovata			
Gulden sleutelbloem	Primula veris			
Jeneverbes	Juniperus communis			
Klein glaskruid	Parietaria judaica			
Kleine zonnedaauw	Drosera intermedia	x	2003	
Klokjesgentiaan	Gentiana pneumonanthe			
Kluwenklokje	Campanula glomerata			
Lange ereprijs	Veronica longifolia			
Maretak	Viscum album			
Moeraswespenorchis	Epipactis palustris			
Muurbloem	Erysimum cheiri			
Parnassia	Parnassia palustris			
Prachtklokje	Campanula persicifolia			
Rapunzelklokje	Campanula rapunculus			
Rechte driehoeksvaren	Gymnocarpium robertianum			
Rietorchis	Dactylorhiza m. praetermissa			
Ronde zonnedaauw	Drosera rotundifolia			
Spaanse ruiter	Cirsium dissectum			
Steenanjer	Dianthus deltoides			
Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes			
Tongvaren	Asplenium scolopendrium			
Valkruid	Arnica montana			

Veenmosorchis	Hammarbya paludosa			
Veldsalie	Salvia pratensis			
Vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incarnata			
Waterdriblad	Menyanthes trifoliata			
Welriekende nachtorchis	Platanthera bifolia			
Wilde gagel	Myrica gale			
Wilde kievitsbloem	Fritillaria meleagris			
Wilde marjolein	Origanum vulgare			

Kreeftachtigen

Rivierkreeft (?)	Astacus astacus			
------------------	-----------------	--	--	--

Kevers

Vliegend hert	Lucanus cervus			
---------------	----------------	--	--	--

Vissen

Bermpje	Noemacheilus barbatulus			
Kleine modderkruiper	Cobitis taenia			
Meerval	Silurus glanis			
Rivierdonderpad	Cottus gobio			

Amfibieën en reptielen

Alpenwatersalamander	Triturus alpestris			
Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara			

Zoogdieren

Damhert	Dama dama			
Edelhert	Cervus elaphus			
Eekhoorn	Sciurus vulgaris	x	ZWO 1990-2005	ZWO
Steenmarter	Martes fiona			
Wild zwijn	Sus scrofa	x	ZWO 1990-2005	

Tabel 3 Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB

Planten

Drijvende waterweegbree	Luronium natans			
Groenknolorchis	Liparis loeselii			
Kruipend moerasscherm	Apium repens			

Kevers

Gestreepte waterroofkever (?)	Graphoderus bilineatus			
-------------------------------	------------------------	--	--	--

Libellen

Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis			
Groene glazenmaker	Aeshna viridis			
Noordse winterjuffer	Sympecma paedisca			
Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons			
Rivierrombout	Gomphus flavipes			
Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis			

Dagvlinders

Groot geaderd witje	Aporia crataegi			
Grote vuurvliinder	Lycaena dispar			
Heideblauwtje	Plebejus argus			
Rouwmantel	Nymphalis antiopa			

Tweekleppigen

Bataafse stoommossel (?)	Unio crassus nanus			
--------------------------	--------------------	--	--	--

Vissen

Beekprik	Lampetra planeri			
Bittervoorn	Rhodeus sericeus amarus			
Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis			
Rivierprik	Lampetra fluviatilis			
Steur	Acipenser sturio			

Amfibieën en reptielen

Boomkikker	Hyla arborea			
Heikikker	Rana arvalis			
Kamsalamander	Triturus cristatus			
Knoflookpad	Pelobates fuscus			
Poelkikker	Rana lessonae			
Rugstreeppad	Bufo calamita			
Vuursalamander (?)	Salamandra salamandra			
Adder	Vipera berus			
Gladde slang	Coronella austriaca			
Hazelworm	Anguis fragilis			
Ringslang	Natrix natrix			
Zandhagedis	Lacerta agilis			

Zoogdieren

Baardvleermuis	Myotis mystacinus			
Bechstein's vleermuis	Myotis bechsteinii			
Boommarter	Martes martes			
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri			
Das	Meles meles	x	ZWO 1990-2005	
Dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus			ZWO
Franjestaart	Myotis nattereri			ZWO
Grootoorvleermuis	Plecotus auritus			
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus			
Laatvlieger	Eptesicus serotinus			
Meervleermuis	Myotis dasycneme			
Noordse woelmuis (?)	Microtus oeconomus			
Otter	Lutra lutra			ZWO
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula			
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii			ZWO
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus			
Vale vleermuis	Myotis myotis			
Veldspitsmuis	Crocidura leucodon			
Waterspitsmuis	Neomys fodiens			
Watervleermuis	Myotis daubentonii			

Opmerking ten aanzien van (Flora- en faunawet en Habitatrichtlijn)soorten:

- Floraonderzoek is door de Provincie Overijssel uitgevoerd
- De aangekruiste amfibieën kunnen zich ophouden in bosranden en vochtige milieus.

Bijlage 2. Amfibieën en reptielen in het uurhok 29-52 in en rond het plangebied (website RAVON)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1997-2005	2006		
Bastaardkikker	x			Tabel 1
Bruine kikker	x			Tabel 1
Groene kikkercomplex	x		(KW)	Tabel 1of3
Kleine watersalamander	x			Tabel 1
Hazelworm	x		KW	Tabel 3
Levendbarende hagedis	x			Tabel 2

Bijlage 3. Vlinders in de uurhokken 29-52 in en rond het plangebied (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1999-2001	2002-2006		
Argusvlinder	x	x		
Atalanta	x	x		
Bont dikkopje		x	BE	
Bont zandoogje	x	x		
Boomblauwtje	x	x		
Bruin zandoogje	x	x		
Bruine eikenpage		x	KW	
Bruine vuurvlinder	x		KW	
Citroenvlinder	x	x		
Dagpauwoog	x	x		
Distelvlinder	x	x		
Eikenpage	x	x		
Geelsprietdikkopje	x	x		
Gehakkelde aurelia	x	x		
Gele luzernevlinder		x		
Gentiaanblauwtje	x	x	KW	
Groentje	x	x		
Groot dikkopje	x	x		
Groot koolwitje	x	x		
Grote vos	x		BE	
Grote weerschijnvlinder	x	x	BE	
Heideblauwtje	x	x	KW	Tabel 3
Hooibeestje	x	x		
Icarusblauwtje	x	x		
Klein geaderd witje	x	x		
Klein koolwitje	x	x		
Kleine ijsvogelvlinder	x	x	KW	
Kleine vos	x	x		
Kleine vuurvlinder	x	x		
Koelvinkje	x	x		
Koninginnenpage	x	x	GE	
Landkaartje	x	x		
Oranje luzernevlinder	x	x		
Oranje zandoogje	x	x		
Oranjetipje	x	x		
Zwartsprietdikkopje	x	x		

Bijlage 4. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit Nederland voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (Nederland)

Bijlage 5. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'Algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Overige soorten'. Voor deze 'Overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als:

- er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen werken of starten voor het broedseizoen en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Colofon

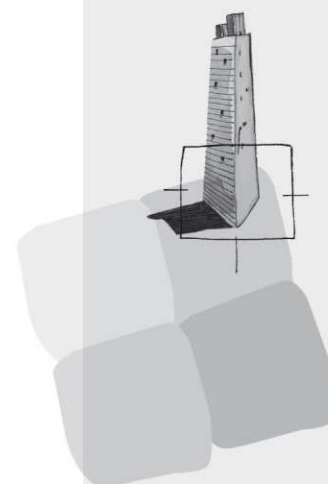
Opdrachtgever
De heer R. ten Brink

Rapport
De heer ing. D.J. Venema
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. R.H. Schipper
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
136.00.01.21.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort